

Fryshuset och Konservfabriken i Majorna

Mars 2022

Fryshuset i Majorna.

Fryshuset i Majorna är ett före detta fryshus, numera kontors- och industribyggnad, vid [Göteborgs fiskhamn](#) i stadsdelen [Majornas 2:a rote](#) i [Göteborg](#), uppfört åren 1917–1919, tillbyggt 1938–1945 och ombyggt åren 2001–2003. Byggnaden ingår i Göteborgs kommuns bevarandeprogram.

Historia

Det första fryshuset uppfördes år 1917–1919^[1] för AB Svenska Fryserierna, vilket grundats år 1917^[2]. Frysanläggningen utfördes enligt ett danskt patent och ritningarna gjordes av den danske arkitekten Th. Gjerstrup. Fryshuset var vid uppförandet Europas största frysanläggning och den första i världen som använde ”Den Ottesenska vätskefrysningmetoden”.^[3]

Från och med år 1938 genomfördes många om- och tillbyggnader och fryshuset blev en funktionalistisk storanläggning. Arkitekten [Gunnar Hoving](#) ritade den första tillbyggnaden, som uppfördes mellan fryshuset och den intilliggande [konservfabriken](#) vid Fiskhamnsgatan. År 1939 inleddes projektering av ytterligare ett kylrum, vilket ritades av [Skånska Cementgjuteriet](#). Samma år genomfördes ändringar av Hovings tillbyggnad, bland annat genom en överbyggnad. Arkitekt var Algot Werner. Likaså utökades Skånska Cementgjuteriets tillbyggnad.^[3]

Ytterligare om- och påbyggnad skedde fram till 1941. År 1942 byggdes Hovings byggnad på till sex våningar med markerade trapphus och tornöverbyggnad, så som det kan ses idag. Ritningarna utfördes av [Rudolf Hall](#) på Skånska Cementgjuteriet. En genomgripande förändring

av den ursprungliga gamla fryshusanläggningen genomfördes efter ritningar av Åke Wahlberg för Skånska Cementgjuteriet under åren 1943–1945. En liten butikslokal i sydöstra hörnet, samt portvaktsstuga och mur vid Skärgårdsgatan, byggdes år 1947.^[3]

Det är oklart när frysverksamheten upphörde, men det fanns i mitten av 1980-talet planer på att riva Fryshuset och ersätta det med moderna kontorsbyggnader. Rivningsansökan beviljades dock inte och istället skedde en ombyggnad.^[4]

Fryshuset byggdes under åren 2001–2003 om enligt ritningar av Anders Andersson och [Armand Björkman](#) vid [White arkitekter](#). Ombyggnaden innebar att de två övre våningarna, som inrymt lager och frysrum, revs och ersattes med kontor i tre våningar. Byggnaden innehåller numera lokaler för industri, kontor och lager, samt några lägenheter mot Fiskhamnsgatan. Ombyggnaden belönades med [Per och Alma Olssons fonds](#) pris år 2003.^[4]

Byggnaden

Fryshuset är en putsad stenbyggnad i en till sex våningar med påbyggnad i tre våningar och komponerad av skarpskurna [rätblock](#). Arkitekturen präglas av [funktionalism](#) och [nymodernism](#). Den ursprungliga funktionalistiska industrianläggningen har byggts om för nytt ändamål. Den tidigare funkisbyggnaden är utförd i grönfärgad puts, medan påbyggnaden har moderna mattsvarta fasadskivor. I delar av fasaden finns bevarade detaljer i röd kalksten.^[5]

I den låga envåningsbyggnaden mot Skärgårdsgatan finns resterna av den ursprungliga frysanläggningen från 1919, där [klassicistiska](#) drag kan anas. Portstugan i gult tegel och muren, som är klädd med skifferplattor och granitdetaljer, uppfördes på 1940-talet. Portstugan är försedd med ett granitlejon.^[6]

Läs hela artikeln om Fryshuset Majorna på [Wikipedia](#).

Konservfabriken i Majorna.

Konservfabriken i Majorna är en före detta konservfabrik, numera kontorsbyggnad, vid [Göteborgs fiskhamn](#) i stadsdelen [Majornas 2:a rote](#) i [Göteborg](#), uppförd år 1928 för [Aktiebolaget Sveriges förenade konservfabriker](#) (Fyrtornets konserver). Byggnaden ingår i Göteborgs kommuns bevarandeprogram och är numera kontor åt [Stena](#).

Historia

Sveriges förenade konservfabriker (SFK) bildades år 1895 och ett stort antal mindre företag slogs samman. Orsaken till den snabba sammanslagningen var den kris, som uppstått till följd av att sillen försvann i [Bohuslän](#) år 1895. SFK anlade en fabrik på [Gårda](#) i Göteborg och tillverkade inte enbart fiskkonserver, utan beredde även grönsaker och tillverkade soppor och köttträtter. År 1928 anlade man en fabrik i anslutning till fiskhamnen i Göteborg.^[1]

Byggnaden

Byggnaden uppfördes år 1928 för Aktiebolaget Sveriges förenade konservfabriker efter ritningar av [Carl Ritzén](#). Byggnaden är byggd i vinkel och uppförd i gult tegel. Entrén har en omfattning av granit och fasaden har murad dekor. Mot gården finns två mindre hus.^{[2][3]}

I byggnaden låg huvudkontoret för Aktiebolaget Sveriges förenade konservfabriker. Sedan företaget gått samman med [Abba](#), kom fabriken i Göteborg att läggas ned år 1973.^[4]

Läs hela artikeln om Konservfabriken i Majorna på [Wikipedia](#).

Text: Artiklarna [Fryshuset i Majorna](#) och [Konservfabriken, Majorna](#) på Wikipedia, licensierade enligt [Creative Commons Erkännande-dela-lika 3.0 Unported](#)

Foto: Mattias Blomgren [CC BY-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], från Wikimedia Commons